28

इ. वि. का. राजवाडे संशोधन मंडळ धुळें.

—: हस्त लिखित ग्रंथ संग्रह :—

ग्रंथ क्रमांक ५ १२ प १६ (१६)

ग्रंथ नाम गीत गोविंद.

विषय मराठी काव्य.

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

स्वनघावे॰ ऐसेंचिकिजे ॥ २ ॥ मगदोघीनींघात्तिले॰ सहज
संगतिघडली॰ तरुतळीक्रीडाकरुंलागली॰ ज्ञावकासें
॥ ३ ॥ वाग्देवताचरितचित्रितचित्तसद्मापद्मावतीच
रणचारणचक्रवर्ति॰ ॥ श्रीवासुदेवरतिकेलिकथासमे
तंमेतंकरोतिजयदेवकविः प्रबंधः ॥ ४ ॥ सरस्वतीतेनीत्य
आराधिली॰ पद्मावतीचीसेवाकिरीली॰ ऐसाजयदे
वकरीयंथु॰ कृष्णकथायुक्त ॥ ४ ॥ यदिहरिस्मरणेसर
सं मनोयदिविलासकलासकुतूहलं ॥ मधुरकोमलकां
तपदावलींश्रृणुतदाजयदेवीसरस्वतीं ॥ ५ ॥ हरिस्म

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

४

रणीजयासीआदरुः आणीउपासीआवडे शृंगारुः तेणे
आईकावा मणोहरुः गीतगोवींदः ॥७॥ वाचः पल्लवयत्युमा
पतिधरः संदर्भशुद्धिं गिरां जानीते जयदेव एव शरणं श्ला
घ्यो दुरुहद्रुते ॥ शृंगारोत्तरसत्प्रमेयरचनैराचा
र्येगोवर्द्धनस्पर्द्धीकोपि न विश्रुतः श्रुतिधरोधोयी कविक्ष्मा
पतिः ॥८॥ टिका ॥ थोरथोर राजे कविश्वरः जेहीत यासी
२ ठावें कवित्वप्रकारः पारिसः शब्दकळाचतुरः येकु चिजय
पदेवः ॥९॥ प्रमाळगाडाराजेः एतिना ॥ प्रळयपयोधी २
जळेधृतवानसिवेदंः विहितवहितचरीत्रमखेदंः

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

केशवधृतःमा च्यवधृतमीनशरीरं।।१।।टिका।।महाप्रळ
यपयोधिजळिंचे रहोतेसतुजळीं तोरकुं यांउधरिका
वणमाळी। मछरूपे।।१।।पद।।क्षितिरिति विपुलतरेत
वतिष्ठतिपृष्टे।।धरणिधरणकिणचक्रगरिष्ठे।।केश
वधृतमा कच्छरूपधरे जयजगदीशहरे।।२।।टिका।।तुझे पृ
ष्टिसीनाहीनीतिः तयेवरिधरिलीक्षीतिः किन्हेपडले
लक्ष्मीपतिः कमठदेहि।।२।।पद।।वशंति दशनशिखर
रिधरणीतवलग्नाः शशिनिकलंककलेव निमग्नाः
केशवधृतशूकररूपजयजगदीशहरे।।३।।टिका।।

(3)

तुवां बाराह अवतारीं: पृथ्वी धरीली डाहाडेवरीं: ते दि
सा लागा कीं हिमकरीं जैसा कळंक:॥ ३॥ पद:। तवकमल
वरे नखमद्भुतशृंगं: दलितहिरण्यकशिपुतनुभृंगं: के
शव धृत नरहरीरूप जय जगदीश हरे॥ ४॥ टिका॥ नृसिं
हरूप धरीलें: हातिं नख[illegible]नवाढवीलें: तेणें वक्ष
स्थळ विदारिलें: हिरण्य[illegible]पाचें॥ ४॥ छळयसि वि
२ क्रमणे बळिमद्भुत वामन: पदनखनिरजनितजनपाव २
नं: केशव धृत वामन रूप जय जगदीश हरे॥ ५॥ छळका
वया बळीसी: वामन जालासी केवीं: पवित्र केलें

(३५)

जगासी: चरणोदकें ॥५॥ क्षत्रीयरुधीरमयेजगदपग
तपापं: स्नपसीपयसीशमितभवतापं: केशवधृतभृगुप
तीरूपजयजगदीशहरे ॥६॥ क्षत्रियाचें रुधीरजळें: जगाचें
वधूतसंतप्तिळें: केळें संसारतापावेगळें: परशुरामें ॥
६॥ पदें वितरसि दिक्षुरणे दिक्पतिकमनीयं: दशमु
खमौळिबळीरमनीयं: केशवधृतरामशरीरजय
जगदीशहरे ॥ रावणाचें शीर कमळें: दाहा लोक
पाळादीक्पाळें बळी: अवतार केला रघुकुळीं: ज
गदीश्वरा: ॥७॥ वहसीवपुषीविशदेवसनंजळदाभं:

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(5)

हलहतिनीतिमिळितयमुनाभं ॥ केशवधृतहलधररूप
जयजगदीशहरे ॥ ता ॥ तुझें शुभ्रशरीरः परीधान केलें
नीळांबरः तेंदीसे यमुनाचेपरी सुंदर बळीदेवा ॥ नि
नंदसी यज्ञविधे रहह श्रुतिजातं: सदयहृदयदर्शितपशु
४ घातं ॥ केशवधृतबुद्धशरीर जयजगदीशहरे ॥ ९ ॥ या ४
गापशु हिंसा बोलिली वेदीं तें सुद्धां अवतारी वर्जिली: स
र्वभुतिं दयाधरीली: देवराया ॥ ९ ॥ म्लेछनीवहानि
धनेकळयसीकरवाळं: धूमकेतुमिवाकिमपिक

(5A)

राळं॥केशवध्वतक्रच्छुशरीरिजयजगदीशहरे
॥१०॥ययवणमारावघारयदुधरीळाः धूमकेतु
सारिखादीसोळगा... अवतार केला:
क्षलनाथा:॥१०॥ ... देवकचेरीमुद्दितमुदा
रं॥ ... सुखदं ... सारं॥केशवध्वतमा
धववध्वतदशाचिधरपजयपजगदीशहरे।१११॥ज
यदेवाचिवाणी: आईकावीभवानि: सुखठ

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(5)

पजैअंतकरणीः न्नकुजणाः॥११॥ वेदानुद्धरतेजं
गंन्निवहते न्नगोलमत्रि न्नतेः दैत्यंदारयते बलिं
छलयते क्षत्रक्षयंच [illegible] ॥ पौलस्यंजयते हलं
कलयते कारुण्यमातन्वते [illegible] च्छान्मुर्छयते दशाकृती
कृते कृष्णाय तुभ्यं नमः [illegible] रेवा ॥ मछकुर्मस्तुकरः नर
५ सिंह वामन न्नरामवरः रघुनाथ हलधरः बुधकल ५
स्किः ॥१०॥ ऐसे दाहा अवतारः तुं वांधरीले निर्धारः दे

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

5A

ह्मा तुजे नमस्कार: असो माझा ॥२॥ गुर्जरी रागे:
श्रीत कमला कुचमंडळ घन तो कुंडळ ए: कळीत कळि
त वरमाळ जेय जय देव हरे ॥ध्रु॥ टिका ॥ धरिसी कम
ळा कुचस्थळ काळीच्या कुंकवा: कंठी एक वै
जयंती माळ: म दसुंदर ॥ चिन्नमणि मंडळ मंडन
भवखंडए: मुनिजन मानस हंस: जेय जय देव हरे
व हरे ॥२॥ टिका ॥ सुर्य मंडळी तुह्मा निवासु: निवा
रिसी संसार चा त्रासु ॥ मुनिजन मानसी चा हंसु: चक्रपा
णी: ॥२॥

Joint Project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(6)

कालियविषधरगंजनं जनरंजनए: पदुकुळनळिया
दिनेशाजयजयदेवहरे॥३॥टिका॥ कोळीयानागगांजी
ळाजनासीआनंदकेला: यादववंशकुळधधरिका:
वासुदेवा॥३॥ अमळक[illegible]लोचननवमोचनए:
त्रिभुवनभुवननीधा[illegible]जेयजगदीशाहरे॥४॥
६ कमळनयनमदुसु[illegible]हरीकरीकरीसीभेववेद ६
ना: त्रिळोकयांच्याअधीष्टानाः श्रीहरीतुं॥४॥टिका॥
अभिनवजलजैसुंदरधरतामंदरए: श्रीमुखचंद्रचको

१४२

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

6A

ऽजयजय॥५॥टिका॥तुं मेघश्याम सुंदरू: हातिं धरीसी
मंदरा: श्रीमुखचंद्रचकोरू: श्रीक्रक्ष्णनाथातुं॥५॥
मधुमुरनरकवीनाश [illegible] गरुडासनाए: सुरकु
ळकेशिनीचा॥जय [illegible] टिका॥मधुमुरनरकासु
रनाशीसी: गरुड [illegible] सी: सुरचराशुं नकु
ळीसी: माधवरातुं॥६॥ [illegible] स्तुताक्षे तेतुं पलांजी
तंदुषणाए: समरसमीदंद्रेशांकंठ: जय॥७॥टिका
तुं जाएकीऽचेकंठ भुषण: अवळीळा जीतिका

"Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

दुषणः संग्रामी मारी खरा रावणः तुं वा देव देवा ॥७॥ नव
चरणे प्रणता वयं मिति भावय एः कुरु कुशलं प्रणतेषु
जय ॥८॥ तुझे चरण कमल [illegible] कोयरीः आश्रि प्रणत गा
नरहरिः कृपा करी प्रणता [illegible] वरीः जगदीश्वरा तुं ॥८॥
श्री जयदेव कवेरिदं कुरु[illegible]दं मंगल मुज्वल गीतं
जय ॥९॥ जयदेवे के [illegible]पदीः ते आपुली गोवी
७ दीः मरणसुरे परमानंदीः आईक तांचीः ॥९॥ श्लोकः ७
पद्मापयोधर तटी परिरंभ लग्नाः कास्मीर मुद्रि

Joint project of Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

२४

तनुरोमचूस्तदनस्य॥ व्यक्तानुरागमिव यश्चेदनंग
स्वेदरश्चेदांबुपरमनुरस्यतुप्रियंवः॥१॥ टिका॥ व्य
क्षिमुकुचआलेगिले॥ तेसमरदिसोलागले॥ आर
क्तवर्णजाले॥ कुंकुम[illegible]॥१॥ कुचहृदयेचेप्रेमें॥ प्र
गटजालेमणोरमते[illegible]पजलोन्नमः कचिद्यराः
श्लोकः॥ वस्त्रेतेवारसांतीकुसुमसुकुमारेरवयवैः मे
मंतीकांतारेबकुचिहितक्रछ्रानुरागाः॥ अमंदकं

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(8)

दर्पुंचरज्ञोन्नित चिंताकुलतया चल छाधांसाधांसर
सातिदस्र चे सहचरी ॥ १ ॥ टिका ॥ कोठे न्नेटेळ श्रीपतिःसे
सिमनी विचारितिः कुसुमाच्या रत्नी चाळतीः वनमाला
जी ॥ १ ॥ अनंगाचे तीक्ष्ण शरः तोपीछिलीपरोपरीः मग
बोलिली सहचरीः वाक्यातु सी ॥ २ ॥ वसंत रागेण गीय
ते ॥ ललीत लवंगल तापरिशीलन कोमल मलयस
८ मिरेः मधुकरनिकर करंबीत कोकिल कुंजित कुंज कु ८
र टिरेः

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(8A)

॥१७॥ विहरतिहरिरिह सरसवसंते न्त्यति युवतिज
नेनसमंसखी विरहिजनस्य दुरंते ॥ध्रु०॥ टिका ॥ कु
वेगळता हाळावीकुं मदनुं चाळवतुं मळयागिरी
चावारुं प्रगटजाळ[illegible]उकरगुंजारकरीतिः को
किळापंचमतो आळ[illegible]तिः तेणेंयोगें भ्रमतिः नीकुं
जनुवनें ॥ सखीय तेणें[illegible]कुंः गोपीजनासहितुं
नृत्यगायनाकरीतुंः वसंतामाजी ॥१८॥ उन्मदमदनम
नोरथपथिकवधुजनजनितविलापेः अलिकु

Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. Joint project of the

(९) संकुळकुसुमसमरह नीराकुळबकुळ कुळाये॥विह
टिका॥उन्मत्तजाळाकुसुमचापुः तेलोकेला विरहि
णीसंतापुः तेहीजा[illegible] विळापुः वेळवेळाः
॥भ्रमतरस्तमुकुल्य[illegible]ः सुमनावरीबैसकेः
नारें कवोळागवळेः [illegible]ळवृक्षः॥१२॥मृगमदक
९ सोरनरनसवसंवे[illegible]वद्दकमाळतमाळेःयु ९
वजनहृदयचिदारणासीजनरचरोचिकिंशुक
जाळेःटिका॥ ॥कुसरीनेकायेमारिचिळेः ए

" Joint Project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan Mumbai. "

(9A)

सीपरीमळोकागवी: ताळतरसीफुटली: नि
वलापनें ॥२॥ तरुणाचिहृदये विदारिली:
तेणे अनंगएणेयें ... जाकिं: तेसीळो
कीसंन्याचिली प...कुरूपे ॥२॥ मदनमही
पतिकणकदंडर चि...नरकुसुमचिकासे:
मिळितत्रीळीमुखपारवीपटळकतास्म
रनुणाचिकात्रा: विहु ॥५॥ रिको ॥ मदनराजा
प्रचंड: त्यासिउपमाघरितिअरवंड: त्या

(19)

याछेत्राचास्तु वर्लदंडः त्याखिळपत्राचरिती अखंडः
नागकेशरेः॥५॥ अळिकुळेपाताळिः पाटळीपुष्पेवरी
ळीः मदनत्र्यांताजाळीः तेचीदेखा॥६॥ त्वेगळितक
ळि तजेगदवळोकितः [illegible] कर्णाकतहासेः॥ वेर
हीनिकेतलाकुंतमुख [illegible] केतकीहेतुरितासेः॥७॥
वीहं॥दिक॥ वकुळासीं [illegible] जनीः हेसेदेखोनीमनीः
१० हासोनागकेविदक्षवनीः पुष्पमीसेः॥८॥ जैसे १०
कुंतायुधाचें अग्रः तैसाकेतकीसी आळापुष्प
भरः

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

तेणेंकरूनी जाला विकार: विरहितास: ॥१९॥ माधवी

कापरिमळीं ळतें नवनमालीकयातिसुगंधो: मुनि

मनसामपि मोहनकारि णि तरूणाकारनवबंधी:

वीरह: ॥२०॥ माळतिमाधवीमल्लिका: फुलल्यापुष्प

यातिजाणेंका: याचा ... नवकांतिका: दाहिदिशी ॥

२१॥ मुनिजनाचे मन ... त्यासी करावयासी मोह

ण: सहजमित्रमानीत तरूजन: वसंतासी: ॥१२॥

स्फुरदतिमुक्तलतापरिरंभणमुकुलितपुलकीत: उच्छ्र

तें: वृंदावनविपिनेंपरिसरपरिगतयमुनाजलपूतें: ।

(11)

१३॥ विहः। ध्यिका॥ नाथ विहेवनीताः तीस्वीसहकार आवं
गीताः मीमांचळीतत्त्वेताः कळिकारूपः॥ १४॥ उत्तमतेवं पा
वनः यमुनाजळाचे आवरणः जेणांसी केरीपावता
स्वेनावेंचिः॥ १५॥ श्रीजयदेवनामनः निदसु दयतीहरि
चरणस्मरतीसारं॥ सरसवसंतसमयवनवर्णनाम
११ नुगत मदनविकारं॥ १६॥ टीकाः जय देवे केलेवसंतव
र्णनः सांद्रिकेनाहिस्मरणाचे करितां अकर्णनः सु
खहोये॥ १७॥ श्लोकः॥ दरविगळितमल्लिवल्लिचंचत्सरा
गप्रकटितपटवासैर्वासयन्काननानिः इहहिदह ११

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

11 A

तिचेतः केतकीगंधबंधुः प्रसरदसमबाणप्राणवें
दंधवाहः ॥१३॥ मंदमंदं जहाकोपतिः त्याचेरडतेकलप
सरतिः तेणेकरुणाकारण [illegible]क्षितिः स्तुगंधीकरेः ॥१४
केतकीसवेंचालवि[illegible]बाणा तेवाढविलें वी
रहितास्तिकष्ट चिरें [illegible]वाजे ॥१५॥ उन्मीलतम
धुगंधलुब्धमधुप[illegible]ते चेतोंकुरः क्रीडत्को
किलकाकलीकलकलैः रुद्रीणकर्णज्वरः नीयंते
पथिकैः कथंकथमपिध्यानावधानक्षणाः प्राप्त

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

(12)

प्राणसमास्त्रमागसरस्सोध्धास्सेरवीमीस्सरा:॥३॥टिका॥ मक
रंदाश्राक्केन्चमर: तिहिचं चळआम्नांकुर: तेथेंकोकिळा
त्मधुरस्वर:दुस्वदेति॥१॥ऐसेवसंताचे दिवस: कमिनाम
होग्रयास्स:ध्यानिचिंतितेंराजेनास्स: पाथजेण॥३॥श्लो
क:॥अनेकरणारीपरिरंभनरस्स्फुरन्मनोहारिविळासकौ
सळाळसं॥मुरारिमारात्परतोपिस्पसोसखीसमक्षपुल
साहसा॥श्रीकी॥४॥टिका॥अनेकस्त्रीयाचीसंगती:नाना
१२ विळासउपजति:तेथेंरंगाळिचित्तवृत्ति:माधवाची॥अ २२
नगत्याध्कस्लाते दाखविति:जवळीजाउनीराधेप्रति:स

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

12A

खीबोळ्खुंबेसळीमाध्रुति: युक्तियुक्त:॥७॥ रामगीरीप्रागेष्ठम
वते॥ चंदनेचार्चितनिळकुळेवरपीतवसनवनमाळी: केळि
चळंन्मणीकुंडळमंडितगंडयुगस्मितशाळी:॥ रिका॥ चंद
नेचार्चिळेत्र्यामशरीर: परिधानकेळेपीतांबर: कंठीवन
माळामनोहर: वक्षस्थळ[illegible]॥ क्रीडाकरीतांचंचळे: मंदर
तमनीचीकुंडळे: तिहीगोम[illegible]स्थळे: मीरवताति॥ध्रु॥ हरि
रिहमुग्धवधूनिकरे: विळासीनिविकसतिकेलिपरे: रिके॥
ऐसेपरिच्यातोश्रीहरि: मुग्धावधुच्यानिकरि: स्वेळखेळी
तोपरोपरि: प्राणवेत्रीयासी:॥८॥ पीनपयोधरभारभारे

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. Joint project of

13

रेणाहरीपरिरीरभ्य सरागं: गोपवधूरनुगायति काचिदुदंचीत
पंचमरागं:॥टिका॥कोन्हियेकसुंदरी: आळंगुनीपयोध
री: कृष्णासवेंगायनकरी: पंचमरागाचे:॥२॥कापिकपोलत
ले मिळितालपितुं किम[illegible] मूले: चारुचुचुंबनितं
बवतिहृदयीतंपुलकेरनु[illegible]॥३॥टिका॥गोष्टीसांगाव
याकारनेंहरीचा[illegible]मिळाली: दामोदरासीधर
३ दुनी: चुंबनिजेगाली॥३॥कापिविलासविलोलविलो ३
चनखेलजनितमनोजं॥ध्यायतिमुग्धवधूरधिकं
मधुसूदनवदनसरोजं॥४॥टिका॥कोन्हियेकचंद्रवदना:

13A

नेत्रविकासेचेतवीमदनाः हृदयींच्यायेमधुसूदना:
परमआदरें:॥१॥ करतळताळतारळवळयावळिकळि
तकळस्वनवंत्रोः रासरसिसहनृत्यपराहरिहरत्नायुव
तिप्रशंसो॥रसिकाः॥५॥ [illegible] वजवितिअनेकप्रका
रें: कंकणाचेहोतिध्वन [illegible] याच्या॥ नियोगेमनोहरः
नादुपाचयाचा॥६॥ वे [illegible] कृताकुजकेनचक्राचिद्
मंयमुनाजळकुळें॥ मं [illegible] वंजुळेकुंजविचेंकर्ष
करेंसदुकूळें:॥७॥ टिका॥ येकीगोपिकायमुनाकु
ळीं: श्रीकृष्णास्तिदुकुळीं: करकमळेंघरितिजाकीं:

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(१५)

कौतुकीकरी ॥ ८ ॥ श्लोकीं ध्यातिकामनपीच्चुंबतिकामपिरमयति
रामापीरामा ॥ प श्यतिसस्मितिश्चारुपरामपरामनुगछति
वामा ॥ १२ ॥ टिका ॥ येक्कीते आलिंगीतु: दुसरी चुंबीतु: तीस
रिनें विलाचितु: अं गसं जे ॥ १० ॥ चौथि तेहास्ययुक्त पाही
तु: पांच वि ते अनुसरे ... तो कमलाकौतु: अने
करंगी: ॥ १२ ॥ श्रीजयदेव ... तेकेशवकेलीरहस्यं
१४ ॥ वृंदावनविपीनेल कोतावितनोतीशुभानियशं १४
स्यं ॥ १२ ॥ टिका ॥ जयदेवाचें बोलने अद्भुत: कृष्णकेलीर
रहस्यअमीत: कीर्त्तिकल्पालकेशवयासमर्थ: आ

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yeshwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे

राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)

दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८

Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com